

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Právo Európskej únie umožňuje dočasne obnoviť kontroly na vnútorných hraniciach členských štátov v prípade závažného ohrozenia verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti v členskom štáte podľa čl. 28 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) v platnom znení. Ak závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti trvá dlhšie, ako je doba stanovená v odseku 1 tohto článku, môže príslušný členský štát rozhodnúť o predĺžení doby kontroly vnútorných hraníc na dobu v trvaní najviac 20 dní, a to aj opakovane.

Z dôvodu zvyšujúcej sa nelegálnej migrácie Slovenská republika zaviedla neodkladné opatrenie a obnovila kontrolu na vnútornej hranici s Maďarskom od 5. októbra do 14. októbra 2023 a následne túto kontrolu predĺžila od 15. októbra do 3. novembra 2023. Česká republika, Rakúska republika a Poľsko majú aktuálne zavedené kontroly na hraniciach so Slovenskou republikou do 2. novembra 2023 a predpokladá sa, že budú v týchto kontrolách aj naďalej pokračovať. Okrem susedných krajín majú zavedené kontroly napríklad aj Nemecko, Rakúsko a Taliansko.

Vzhľadom na to, že naďalej pretrváva problém s nelegálnou migráciou, a to aj napriek jej poklesu, navrhuje sa kontinuálne predĺžiť dočasné obnovenie kontroly vnútornej hranice s Maďarskom od 4. novembra do 23. novembra 2023. Od zavedenia kontrol na vnútorných hraniciach s Maďarskom je naďalej zaznamenávaný pokles nelegálnej migrácie smerujúcej na naše územie z Maďarska. V 41. týždni bolo zaevidovaných 1 690 nelegálnych migrantov na tranzitnej západobalkánskej trase a v 42. týždni nastal pokles v záchytoch nelegálnych migrantov na tejto trase na 1268 osôb. Z uvedeného možno vyvodiť, že zavedenie kontrol na vnútorných hraniciach, spolu s obdobnými opatreniami susedných štátov má aj preventívny charakter.

Dôvody na predĺženie kontroly vnútornej hranice Slovenskej republiky s Maďarskom sa nemenia. Opatrenie má napomôcť zníženiu počtu nelegálnych migrantov, ktorí cez naše územie iba tranzitujú do iných štátov Európskej únie. Ich prítomnosť na našom území si vyžaduje nasadenie veľkého počtu policajtov, z ktorých mnohí plnia aj iné úlohy. Tento stav spôsobuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti Slovenskej republiky a verejného poriadku.

Kontroly sa budú vykonávať ako doteraz po celej dĺžke vnútornej hranice Slovenskej republiky s Maďarskom flexibilným spôsobom primerane aktuálnej hrozbe a v závislosti na vývoji bezpečnostnej situácie.

Návrh nariadenia, ktorým sa dočasne obnovuje kontrola hraníc na vnútorných hraniciach Slovenskej republiky s Maďarskom bude mať vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú uvedené v doložke vybraných vplyvov.

Návrh nariadenia je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1

V § 1 sa na základe § 13 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov navrhuje predĺžiť dočasné obnovenie kontroly na vnútornej hranici Slovenskej republiky s Maďarskom od 4. novembra do 23. novembra 2023. V súlade s čl. 28 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc môže príslušný členský štát rozhodnúť o predĺžení doby kontroly vnútorných hraníc na dobu v trvaní najviac 20 dní, a to aj opakovane. Kontrola sa bude vykonávať ako doteraz na úsekoch vnútornej hranice, kde je podľa operatívnych zistení hrozba nelegálnej migrácie, a spôsobom, ktorý podľa možností čo najmenej obmedzí plynulosť cezhraničnej premávky.

K § 2

Účinnosť nariadenia vlády sa navrhuje tak, aby bola zachovaná kontinuita s nariadením vlády č. 395/2023 Z. z., teda dňom 4. novembra 2023.